

mohou se snadno vyvarovati, podporují-li svými zisky účely humánní, třeba se správou obecní související. Tato bezvýdělečná tendence umožňuje s-ám stanoviti co možno malé rozpjetí mezi úroky z vkladů a z půjček, což jest v zájmu jak vkladatelů, jichž úspornost se tím povzbuzuje, tak i dlužníků, jimž se opatřuje levnější úvěr. Jiná výhoda spořitelén jest bezpečnost vkladů u nich uložených, zaručená dostatečnými rezervními fondy, ale i přísnými zákonnými předpisy o aktivních obchodech spořitelén a dozorem úředním, kterému podléhají. Proto úpadky spořitelén jsou zjevem velice řídkým a nesnáze u některých z nich vyskytly se u nás hlavně jen v důsledku úpisu válečných výpůjček.

Ovšem dosti strohá úprava činnosti spořitelén má na druhé straně za následek opět značné obmezení jich působnosti na proti jiným podnikům úvěrním. Námitky s jistých stran s-ám činěné, že při volném přijímání vkladů co do jich výše stávají se podniky kapitalistickými, nelíšícími se od bank, nejsou oprávněny, neboť právě s-ám nejsou dovoleny obchody spojené s větším risikem. Vážnější jest výtka, že obecní s-y mohou obcházeti zákaz neposkytování zápůjček komunálních vlastní obci, která za vklady a závazky jich ručí, tím způsobem, že učiní přiměřený vklad u s-y jiné, která pak tohoto vkladu použije k výpůjčce dotyčné obci. Ovšem ručení obcí za s-y obecní se ukázalo v praxi dosti ilusorním a byla-li již nutna sanace nějaké s-y, musila býti zpravidla podniknuta jiným způsobem. Jinak s-y skutečně věnovaly úctyhodné sumy ve prospěch účelů dobročinných a mnohé humánní instituce bez účasti jich nebyly by uskutečněny. Také pro nemajetné vrstvy vykonaly s-y mnoho svými premiovými vklady pro čeledě, živnostníky, dělníky, osoby přestárlé, děti a j. Po válce zasloužily se s-y též velmi o podporu ruchu stavebního. K účelu tomu poskytly u nás s-y přes 4 ½ miliardy Kč zápůjček a bylo za to pořízeno přes 60.000 domů a 160.000 bytů. Vůbec s-y vedle hypotečních bank jsou hlavním pramenem dlouhodobého úvěru pozemkového. Kdežto koncem r. 1910 v Čechách, na Moravě a ve Slezsku činily hypoteční zápůjčky zemských hypotečních ústavů celkem 522,671.000 Kč, byl stav zápůjček těch u spořitelén 1.507,640.000 Kč, tedy skoro třikrát tolik. Také při umísťování výpůjček státních a pro úvěr státní vůbec jsou s-y

důležitým činitelem. V poměru k jiným ústavům lidového peněžnictví, zejména záložnám, netřeba obávati se vzájemné jich soutěže, nýbrž naopak lze docíliti účelné dělby působnosti. Proto jest si přáti, aby síť spořitelén byla doplněna i tam, kde dosud vykazuje mezery, na základě dnešní osvědčené jich organisace a aby instituce spořitelén těšila se i přízni zákonodárství v oboru daňovém i jiném.

Literatura.

Prévost: „Manuel des caisses d'épargne“, 1832; Vidal: „Des caisses d'épargne“, 1844; Pratt: „The Saving banks“, 1846; Trama: „La cassa di risparmio in Italia“, 1875; Bérard-Varagnac: „Les caisses d'épargne de la Suisse“, 1833; Townsend: „Les caisses d'épargne aux États Unis“, 1885; Hermann: „Über Sparanstalten“, 1835; Schmidt und Brämer: „Das Sparkassenwesen in Deutschland“, 1864; Malchus: „Die Sparkassen Europas“, 1838; Seidel: „Das Sparkassenwesen Deutschlands“, 1896; Knebel: „Das Sparkassenwesen in Preußen“, 1907; Ehrenberger: „Österreichs Sparkassen“, 1873; Hahn: „Handbuch der preussischen Sparkassengesetzgebung“, 1922; Öhler: „Organisation und Gesetzgebung der Sparkassen in Österreich“, 1924; Schachner: „Das bayerische Sparkassenwesen“, 1900; Meisel: „Die Entwicklung der österreichischen Sparkassen seit 1848“, 1908; Rauchberg: „Die deutschen Sparkassen in Böhmen“, 1906; Slavík: „Spořitelnictví a jeho snahy opravné“, 1908; Klier: „České spořitelnictví“, 1908; Spořitelní Obzor, orgán Svazu čl. spořitelén ročník 1. až 35. Zprávy státního úřadu statistického r. 1922 č. 42, r. 1923 č. 22, 61, r. 1924 č. 59, 60, r. 1925 č. 20, 21, r. 1926 č. 36, 37, r. 1927 č. 6, 7, r. 1928 č. 9, 10, r. 1928 č. 158, 159, r. 1929 č. 162, 163, r. 1930 č. 165, 166, r. 1931 č. 198, 199, r. 1932 č. 172, r. 1933 č. 219, 220, r. 1934 č. 194, r. 1935 č. 128.

C. Horáček st.

Spotřební daně.

I. Finančně vědecké úvahy. II. Historie. III. Technika. IV. Hospodářské účinky. V. Řízení. VI. Jednotlivé daně. VII. Výnos.

I. S. d. jsou ukládány na spotřebu, jí projevenou způsobilost k nesení veřejných břemen. Může to býti spotřeba podmiňující zničení spotřebního předmětu, nebo jen jeho upotřebením (daně toto postihující slují někdy daně na upotřebením). Protože přepych projevuje se zpravidla spotřebou, spadají sem začasť také daně luxusní, třeba mohly se projevit také jiným typem daňovým (na př. daní obchodovou jako při dani z obratu a přepychové). S. d. jsou zpravidla nepřímé, předpokládá u nich zákonodárce zpravidla

přesunutí a také tak je technicky zařizuje, ale nejsou všechny nepřímé d. s-mi, ani nemusí všechny s. d. býti nepřímé (tak daně bytové a mnohé luxusní).

Spotřeba řídí se volním rozhodnutím v mezích dosažitelných prostředků, proto byla často považována za účelné měřítko, podle něhož jest žádati účastenství poplatníků na nesení břemen veřejných, a tato účast bývá snášena, ježto se ztrácí v cenách kupovaných statků, daleko lehčeji, než u daní přímých. Z toho pokusy o jedinou d. s. (Universal Accise) se všemi spory o to v teorii XVIII. stol. a pokusy aspoň o částečnou realizaci (býv. rak. patent o dani potravní z r. 1829, románské pokusy o sjednocení daní na spotřebu mnohých předmětů — jejich realizace na př. v Dalmacii jako t. zv. dazio consumo).

Ale ukazuje se, že d. s. na předměty nutné spotřeby zatěžují menší důchody z většího podílu, než důchody vyšší, tak že d. s. na tyto předměty jsou vlastně opačně progressivní, což vedlo někde k odpirání oprávněnosti jejich, čemuž však nemohla přisvědčiti zkušenost, že jen z předmětů hromadné spotřeby lze očekávat vyšší daňový výnos. Konečně v podstatě i v praxi převládlo mínění, že d. s. na předměty spotřeby nutné jsou náhradou za scházející zdanění přímé u nižších stupňů důchodových, nemají však míti vysokých sazeb a mají více zatížit spotřebu kvalitní (A. Wagner).

Z podobných úvah vychází se při stanovení poměru, jaký v soustavě daňové má panovati mezi d-mi s-mi a přímými. Výsledek úvah bývá asi parita, ale patrně musí se lišiti poměry, které vůbec určují základy soustavy daňové.

II. Historicky v našich zemích objevují se d. s. záhy jako iura regalia, zejména v určitých městech — posudné, daň a pak monopol solní; ale také výsadná práva obcí a trhů ve clech, mýtech a ungeltech obsahovala zdanění spotřební. Počet d-í s-ch se rozmnožoval, technika zdokonalovala, zejména v XVIII. a XIX. stol., jejich úprava znamenala začasť sanaci státních i jiných financí (za Biliňského v Rakousku, z části i za Kaizla).

D. s. mají vždy určitou souvislost s územím, byť i předmět jejich mohl se pohybovati za jeho hranice. V době dřívější bylo to místo výroby nebo uložení, či též pohybu statku daní podléhajícího, později brán zřetel také na to, kde statek tento jest spotřebován, už proto, že ne-

chtěla se obmeziti konkurenční schopnost odbytu tohoto statku v jiném území. To platí pro s. d. státní i samosprávné.

Proto dani výrobní, která postihuje celou výrobu ve prospěch veřejné korporace, na jejímž území se výrobní statku zdaněného nalézá, podléhá zpravidla jen takový statek, který se v tomto území také spotřebuje, kdežto v ostatních případech nastupuje daň cirkulační (konsumní v užším slova smyslu), jež zdaňuje pouze to zboží, které přechází do svobodného oběhu vnitrozemského.

Územní zatížení zabezpečuje také dovozní clo i akcíz (potravní daň na čáře měst uzavřených); regulaci výroby i odbytu v rukou veřejných soustřeďuje monopolní forma daňového vybírání (monopol finanční).

III. Technika d-í s-ch bude se řídití podle vývoje výroby i odbytu statku spotřebního i podle stavu finanční organizace toho kterého aktivního subjektu zdaňujícího. Nejdokonalejším typem jest uložení daně podle hotového výrobku (daň fabrikátová), ale právě důvody technické mohou vésti také k dani z polotovaru a nebo suroviny za předpokládaného vykořistění.

Nedostatky finančního dozoru vedou ku paušalování daně dle různých momentů výroby, zejména zpracovaných surovin, kapacity přístrojů zpracovacích a doby pracovní, při čemž někdy osobní kontrolu zastupují samočinné přístroje kontrolní, jichž však užívá se někdy také při dokonalejších způsobech zdaňování, aby samočinně registrovaly množství a kvalitu výrobku.

Moderní doba žádá sobě vybírání daně ve vlastní režii, ale do nedávna bylo možno u státu (daň z masa a vína) také daň propachtovati a nebo sjednati se s většinou (počítanou dle počtu a rozsahu výroby) poplatníků daňových (při tom pro menšinu platilo sjednání nuceně) na úhrnné dani — pachtěř resp. plnomocník sjednavší se skupiny poplatníků vstupoval v právo státu na uložení a vybrání daně (nenabýval bez dalšího ostatních veřejnoprávních oprávnění propachtovatelových). Tyto způsoby vybírací jsou posud praktikovány v některých případech s-ch d-í samosprávných.

IV. Nejsou-li d. s. ukládány podle hotového výrobku, ukládají se vždy podle předpokládaného vykořistění, jestliže vykořistění jest vyšší, připadá na jednotku vý-

robku méně daně, jsou tu ve prospěch lepší výroby výrobní prémie. Tyto mohou býti poskytovány také přímo, jedná-li se o podporu určitého druhu anebo typu podnikání (dřívější výrobní bonifikace zemědělských lihovarů).

Princip zdanění tuzemského konsumu d-mi s-mi vede k tomu, že zaplacená snad daň se vrací při vývozu zdaněného zboží — vrací-li se dle zákonného předpokladu vytěžení při dani surovinové, polotovarové a nebo paušalování, a vytěžení fabrikátu jest větší, objeví se ve vracení daně vývozní prémie. Pro podporu vývozu mohou býti však poskytovány také vývozní prémie přímé (třebas obmezené výše, aby byl chráněn minimální vývos související daně), nebo možno celní ochranou poskytnouti výrobě příležitost, aby při účelné organizaci kartelové zabezpečila si sama z vyšších zisků tuzemského odbytu vývozní prémie kartelové. Arci mezinárodní úmluvy a snahy protidumpingové zakazují a maří někdy tyto podpory vývozu.

V. D. s. vykazují některé zvláštnosti v oboru řízení. Tak již v kompetenci úřední a vytvoření zvláštních orgánů kontrolních. Tu zpravidla poplatník sám nebo s finanční pokladnou daň vyměří a zaplatí, funkce řídicího úřadu jest v podstatě dozorčí a kontrolní.

Z dualismu zůstalo, že s. d. z cukru, lihu, minerálního oleje a piva, jakož i clo, upravovány byly v obou t. zv. polovicích říšských dle týchž zásad, proto také jest v oboru těchto daní — ač zákonné prameny byly po převratu v zemích historických a na Slovensku a Podkarpatské Rusi různé — materielně celkem stejná úprava; přirozeně po převratu unifikace pokračuje. Zmíněné daně však před převratem byly vyloučeny z kontroly správního soudu, proto udržely se tam dlouho tři řádné instance. Důvodu vyloučení příslušnosti nejvyššího správního soudu tady není, proto také netřeba zásadně tří řádných stolic.

D. s. mají s daněmi nepřímými společná ustanovení o daňové exekuci, promlčení, lhůtách ku podání opravných prostředků, ač už nastává snaha přizpůsobiti tyto předpisy zákonu o přímých daních; v zemích historických pak trestní právo a řízení důchodkové platí také pro obor d-í s-ch (v zemích historických zvl. důchodkový zák. trest. z 11. VII. 1835 sb. z. pol. sv. 63, na Slovensku a Podkarpatské Rusi třicátkový řád z r. 1788, instrukce

z r. 1842, § 101 zák. čl. XI/1909 a nař. býv. uh. min. sprav. ze dne 2. I. 1916, č. 800/1916).

VI. O jednotlivých d-ch s-ch bylo už vyloženo pod hesly speciálními, zde potřebí jen doplniti vývoj a vyložiti o těch d-ích s-ch, jimž nedostalo se samostatného hesla, při čemž bylo přihlíženo k zákonodárnému stavu z 1. ledna 1936.

1. Clo — viz příslušné heslo. Za účelem zachycení statistiky zahraničního obchodu vybírá se t. zv. statistický poplatek nyní dle zák. č. 235/1921 Sb. a nař. č. 328/1922 a č. 220/1923 Sb.

2. Daně z užívání — viz hesla Kalendář, Karty, Loterie, Daň ze zbraně a lovu, Daň ze zapalovadel.

Daň ze zapalovadel byla vůbec zvýšena zák. č. 1/1932 Sb.; vedle toho stolní a nástěnné zapalovače stříbrné platí trojnásobnou, zlaté pateronásobnou sazbu.

Zák. č. 38/1933 Sb. (prov. nař. č. 39/1933 Sb.) zavedena byla daň z elektrických zdrojů záření, jíž při dovozu nebo před vypravením z výroby nebo před použitím ku vlastní potřebě podléhají: 1. elektrické žárovky mimo uhlovláknové; 2. elektro nové lampy mimo usměrňovací; 3. uhlíky osvětlovací; 4. ostatní elektrické zdroje záření a 5. regenerované elektrické žárovky (vládním nařízením mohou býti dani podrobeny také jiné regenerované zdroje elektrického záření), podléhající stejné dani, jako nové.

Předměty vyvážené do celní ciziny jsou od daně osvobozeny; z vrácených předmětů daň se vrací. Výroba je pod dozorem.

Sazba žárovek řídí se podle jmenovitého příkonu ve wattech, a to za každou žárovku od 0·20 do 10 Kč (poslední nad 500 wattů s přírůžkou 2·50 Kč za každých dalších i začatých 100 wattů). U žárovek vícevláknových platí se dle úhrnného příkonu. Z elektronové lampy platí se 10 Kč, z ostatních předmětů daňových 25 % z ceny odběratelům účtované nebo v tuzemsku docilované (při dovozu zvýší se clo a výlohy dopravní až k celní hranici).

Vládním nařízením mohou býti stanoveny nejvyšší prodejní ceny.

3. Daň potravní na čáře (v. t.).

4. Daň cukerní — viz heslo Daň z cukru. Dodati jest, že zřizování nových provozoven na výrobu cukru z řepy bylo podstatně obmezeno zák. č. 105/1932 Sb.

5. Daň lihová — viz heslo Daň z lihu. Nejnovější úprava této daně stala se zák. č. 86/1932 Sb. (prov. nař. č. 128/1932 Sb.),

měnic některá ustanovení o dani a upravující hospodářství s lihem.

Výrobní i spotřební daň činí nadále 23 Kč z každého hektolitrového stupně (litru) alkoholu.

V produkčních lihovarech zdaňuje se podle skutečného výrobku zjištěného podle údajů kontrolního měřidla, při tom však dostávají 10% slevu daně (nebo pálenice zpracující vlastní ovoce a víno 25 hektolitrových stupňů lihu bez daně).

Podmínkou uznání jako zemědělský lihovar jest maximální výroba 2400 hektolitrů alkoholu za rok, průměrná denní ne přes 10 hektolitrů, a to nejvýše 4 litry denně za každý započitatelný hektar půdy.

Zařízení způsobilá k výrobě lihu a břecky aspoň 30 litrů podléhají povinnosti ohlašovací. Nové lihovary a rafinerie mohou býti zřizovány jen po předchozím povolení.

Nově upraveno stanovení a rozdělení kontingentu (zásadně napřed praecipuální kontingenty, ze zbytku zemědělské lihovary 73%, z čehož družstevní 53·78%, nedružstevní 46·22%; dále lihovary průmyslové spojené s výrobou droždí na prodej 4%, ostatní lihovary průmyslové 23%). Nejvyšší kontingent zemědělského lihovaru činí 2000 hektolitrů. Také produkčním lihovarům stanoví se nejvyšší výrobní množství.

Lih je pod závěrou (lih produkční dani podrobený může se jí zbaviti zaplacením zprošťovací dávky 1 Kč za hektolitrový stupeň), hospodář jím na svůj účet až na další pověřená společnost, při tom přejímací ceny a raffinační mzdu stanoví ministr financí a také prodejní ceny jsou stanoveny úředně.

Pro záležitosti lihového hospodářství zřízena byla u ministerstva financí ze zájemců lihová komise.

O daně prostém lihu k výrobě octa srov. vládn. nař. č. 121/1929 Sb.

6. S. d. z droždí byla osamostatněna zák. č. 123/1932 Sb. (prov. nař. č. 124/1932 Sb.). Činí 5 Kč za 1 kg čisté váhy. Platí se při dovozu nebo z tuzemské výroby dovozcem nebo vyrabitelem, droždí vyvezené do celní ciziny jest daně prosto. Vládním nařízením mohou býti stejné dani podrobeny i náhražky droždí; prodejní cena droždí i náhražek může býti úředně stanovena.

7. Daně z nerostných olejů (viz tyto). Nová úprava byla provedena zák. č. 77/1931 Sb. (prov. nař. č. 78/1931 Sb.), jež vůči dřívějšímu stavu vykazuje tyto pod-

statné změny: oleje do 790° hustoty při +15° R platí Kč 75 z 1 q čisté váhy, oleje vyšší hustoty Kč 15. Zák. č. 78/1935 byla změněna sazba daně tak, že při hustotě do 810° platí se Kč 96, 810°—830° Kč 30, přes 830° Kč 40. Této dani podléhají také tekuté uhlovodíky řady benzenové i oleje získané z dehtu hnědouhelného nebo břidličného (zatím benzol). Vládní nařízení může tu provést úpravu technickou, rovněž může podrobiti dani hnědouhelný nebo břidličný dehet i náhražky.

Při dovozu jest na daň hleděti jako na část celní pohledávky, jinak jest poplatníkem podnikatel dolu nebo výrobitě a daň jest splatná při vyklízení. Jinak zůstává úprava této daně jako cirkulační.

Snížení daně na nižší sazbu jest možno pro pohon stabilních motorů k účelům výrobním, leteckých motorů a zemědělských traktorů zařízených na pohon benzinový. Osвобоzeny mohou býti oleje z dehtu hnědouhelného a břidličného k výrobě předmětů, jež samy o sobě nemohou poháněti motorů, nebo k výrobě tepelné energie v průmyslových a živnostenských závodech. Nejnověji možnost osvobození byla rozšířena, zejména též na oleje upotřebené k tavení skla a požahování textilií. 70% z této daně jde nyní ve prospěch silničního fondu.

Překročili-li výtěžek daně 230 mil. Kč, může vláda přebytku užití ke snížení daňového zatížení automobilové dopravy.

8. Všeobecná daň nápojová — viz heslo Daň nápojová všeobecná. Nepodléhá jí více pivo — viz č. 10.

9. Daň z vína.

10. Zák. č. 168/1930 Sb. byla daň z piva opět osamostatněna (viz č. 8). Pivem rozumí se alkoholický nápoj vzniklý z kvašením mladinky připravené z látek škrobnatých s přísadou chmele. Rozeznáváme:

a) pivo výčepní prodávané pod tímto označením a odpovídající mladince nejvýše 10° sacch. při +14° R; sazba z 1 litru jest 46 h;

b) ležák prodávaný pod tímto označením a nebo odpovídající mladince nejvýše 12°, o sazbě 60 h z 1 litru;

c) pivo speciální prodávané pod tímto označením a nebo odpovídající mladince více než 12°, o sazbě 80 h z 1 litru.

Pivo dovážené zdaňuje se jako speciální, leč by bylo opatřeno úředním osvědčením našeho státu o tom, že odpovídá mladince nižší stupňovitosti.

Poplatníkem jest:

- a) výrobce pracující po živnostensku pro další prodej neb odbyt;
- b) výrobce pro vlastní spotřebu;
- c) dopravovatel z ciziny.

Ve případech a) a b) jest poplatné konání napřed opovědět a daň zaplatiti, ad c) platí se současně se clem.

Pivo vyvážené do ciziny dani nepodléhá, taktéž již zdaněné a z jiného pivovaru vyklížené, nebo vrácené a opětně vyklížené.

Pro hospodářské období 1930 (1930/31) připojena byla výnosová daň z piva ve prospěch zejména financí zemských.

Z výnosu povoluje se nejdéle do 12 let od počátku působnosti zákona ročně 6 mil. Kč k řešení krise malých pivovarů do 10.000 hektolitrů ročního výstavu dle rozhodnutí vlády.

Příděly pro svazky územní samosprávy jsou upraveny zák. č. 169/1930 Sb. Srov. nař. č. 162/1934.

11. Daň z masa viz toto heslo a Ohledání dobytka a masa.

12. Daň z uhlí.

13. Daň z vodní síly.

14. S. d. samosprávné viz příslušná hesla.

15. S. d. vybírané formou monopolu viz hesla Monopoly, Podniky státní a veřejné.

VII. Výnos s-ch d-í v Čsl. republice udáván jest za r. 1933 v příl. k č. 12, Věst. min. fin. roč. 1933:

	v mil. Kč
cla	622
z lihu	425
z droždí	48
z cukru	594
z nerostných olejů	149
ze zapalovadel	55
ze zdrojů záření	18
ze šumivého vína	2
všeobecná nápojová	47
z piva	190
z masa	114
potravní daň na čáře (mimo maso a vš. nápojovou)	23
z uhlí	145
z vodní síly	17
monopol solní	33
monopol umělých sladidel	3
monopol výbušných látek	8
monopol tabákový	1315

Literatura.

Drachovský: „Přehled fin. hosp. v ČSR.“ (1922, dopl. 1928); Funk: „Právo berní“ (1934); Konrad: „Handbuch des Finanzverwaltungsrechts“ (1913); Vencálek: „Finanční universum“ (1921); Šaroch-Zavřel: „Příručka spotřebních daní a poplatků“ (1919); Plencker: „Verzehrungssteuer“ (Österr. Revue, 1863); Österr. St.-W.-B. passim a lit. u spec. hesel uvedená; Vybral: „Nástin fin. práva čsl.“.

Josef Drachovský.

Správní soudnictví.

I. Podstata s-ho s. Není nouze o definice zařízení, jež označují se názvem s. s., Verwaltungsrechtspflege, Verwaltungsgerichtsbarkeit, le contentieux administratif, juridiction administrative, la giurisdizione amministrativa a pod. Ale je radno přijímati tyto definice s opatrností, domáhají-li se obecnější platnosti. Podoba s-ho s. se často od státu ke státu mění a ve všeobecné definici obráží se obyčejně příliš zřetelně onen typus s-ho s., který je původci definice nejbližší, kdežto povaha typů jiných nebývá vystižena. Budiž zde uvedeno aspoň několik ukázek. Jéze-ova definice v předmluvě Andréaděsova spisu: Le contentieux administratif des états modernes, vymezuje s. s. jako soubor jurisdikčních opravných prostředků, recours juridictionnels, organizovaných na ochranu jednotlivců proti správě, překročí-li tato meze své zákonné moci. Podobně označuje R. Bonnard ve svém díle: Le contrôle juridictionnel de l'administration, s. s. jako jurisdikční, nikoli řádnými soudy vykonávanou kontrolu činnosti správní. Naproti tomu definoval G. Anschütz ve sborníku „Handbuch der Politik“ s. s. jako činnost správy, jež záleží v rozhodování sporů a jest vykonávána úřady soudům podobnými v řízení napodobeném podle civilního procesu soudního. Koellreutter ve spise: Grundriß der allgemeinen Staatslehre (1933) str. 250, 252 vymezuje s. s. jako Rechtspflege, to jest ochranu zvláštních individuálních nároků, jež jsou na sporu, vykonávanou uvnitř správy úřady justičně organizovanými. Podle Merklovvy definice s-ho s. (Allgemeines Verwaltungsrecht, str. 375, též český překlad), je s. s. funkcí, kterouž vykonávají nezávislé orgány výkonné, t. j. soudy, za účelem přezkoumání aktů správních.

Chceme-li zahrnouti aspoň hlavní typy zařízení, jež se označují názvem s. s. a vý-